

Orosz Ildikó köszöntése

1991. augusztus 24-én Ukrajna kikiáltotta függetlenségét. A tényt december 1-én Ukrajna népei népszavazáson 90%-os támogatottsággal erősítették meg. Egy héttel később megalakult a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség. Elnöke Orosz Ildikó, matematika szakos tanár, a Nagydobronyi Középiskola igazgatója lett. Nem lehet azt mondani, hogy a kárpátaljai magyar pedagógusok és politikusok ellustulták volna az időt. Ellenkezőleg: kitűnő érzékkel ismerték fel a történelmi lehetőséget, s azzal éltek is. Életükkel és cselekedeteikkel fogadták meg a kolozsvári költő, Reményik Sándor üzenetét, a ne hagyjátok a templomot/ a templomot, s az iskolát/ gondolatát. Nem lehet véletlen, hogy amikor 1994. január 13-án - főiskola alapítására gondolva -, bejegyezték a Kárpátaljai Magyar Főiskoláért Alapítványt, az alapítók között a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség, Beregszász Városi Tanácsa mellett ott volt a Kárpátaljai Református Egyház is. (Egy mondatban öt szervezet...)

Magyar főiskola alapítása ott, ahol ennek semmiféle előzménye nem volt a Trianon utáni magyar világban? Mesébe illően ez csak azok fejében fogalmazódhatott meg, akiknek szándékát soha meg nem kérdezve a fejük fölött vándorolt legtöbbször az országhatár. A merész gondolat azonban az olykor barátságatlan budapesti kormányzatok idején is fennmaradt. Örüljünk annak, s köszönjük is meg, hogy a folytatás esélyét a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség és a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség a nemzeti kormányok számára fenntartotta. Említsük meg azokat, akik a remény fenntartásáért csapatmunkát is maguk mögött tudva a legtöbbet tették. Orosz Ildikót, a II. Rákóczi Ferenc Főiskola rektorát, a KMPSZ elnökét, Brenzovics Lászlót, a KMKSZ elnökét, s a földi létből fájdalmasan korán távozó Soós Kálmánt.

Az idén 26 éves KMPSZ példásan látja el feladatát, a kárpátaljai magyar oktatás magyar szellemiségben való fejlesztését, intézményeik fenntartását. Szívesen mondom, hogy ma ez az intézményrendszer – a nem elhanyagolható nehézségek ellenére -, az óvodától a Főiskoláig megfelelően működik. Hogy ez így legyen, ahhoz komoly erőfeszítésekre, kitartásra és türelemre volt szükség. Ne áltassuk önmagunkat, ezekre az erényekre a jövőben is nagy szükségünk lesz.

Ebben a küzdelemben a Pedagógusszövetség elnökeként, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektoraként, a Kárpátaljai Megyei Tanács Oktatási Bizottságának elnökeként Orosz Ildikó kiemelkedő szerepet játszik. Elmondhatjuk: életét, alkotó energiáit erre a munkára tette föl. Aki valamennyire is ismeri azt a politikai közeget, amelyben Ildikónak küzdenie kell, tudhatja, hogy érdekeink érvényesítéséhez amazoni adottságokra van szükség. Ki merem jelteni, Ildikó a helyén van.

Arra, hogy fennmaradjanak és színvonalasan működjenek a magyar óvodák és iskolák, hogy a szórványokban élő magyarság oktatási intézményein keresztül továbbra is ellenálljon az asszimiláció veszélyeinek. A KMPSZ megalakulása óta foglalkozik szórványban élő magyar gyerekek „nyelvélesztésével”, ahhoz lehetőségei szerint minden támogatást megad. Ennek meggyőző példája, hogy a beregszászi főiskolának évről-évre van szórványból származó felvételizője és hallgatója. Hogy ez továbbra is fennmaradjon, szükség van a történelmi egyházainkkal való szoros együttműködésre, erre a Szövetség nagy súlyt helyez.

Kevésszer szokták emlegetni, hogy 23 esztendeje jelenik meg a KMPSZ által alapított Irka című gyereklap. (Ebben milyen szerepe van Orosz Ildikónak?) A zömében magyar szerzőket megjelenítő, a magyar motívumokat használó, helyi festőket, grafikusokat alkalmazó lap a gyerekek kedvence, s nagy szerepet játszik a magyar önazonosság megalapozásában.

Hosszan sorolhatnánk Ildikó szakmai pályafutásának állomásait, ezeket azonban mindenki megtalálhatja a világháló különböző felületein. Magam azzal egészíteném ki a pályaképet, hogy a Főiskola vezetőjeként fontos szerepet játszott abban, hogy befogadta a kárpátaljai előzményekkel nem rendelkező táncművész mozgalommal. A dolog finom iróniája, hogy Kárpátaljáról származó neves népzeneészek részvételével. Ehhez kapcsolódik a népfőiskolai mozgalommal való szoros együttműködése is.

Orosz Ildikó álma érettségiző korában az volt, hogy az ungvári egyetem magyar filológiai karán folytatja tanulmányait. A Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéknek a múlt század hetvenes éveinek elején sikeresen megvívott polgárjogi küzdelmeknek köszönhetően jó híre volt Kárpátalja-szerte. A Fodó Sándor egyetemi tanár által elindított aláírásgyűjtés következményeként lehetővé vált, hogy a magyar iskolák végzősei magyarul felvételizhettek az Ungvári Állami Egyetemre. Ildikót azonban a magyar szaktól eltanácsolták így az igen tiszteletreméltó matematika szakon szerzett diplomát.

Önmagát senki sem tudja megtagadni. Ildikó a Főiskola elnökeként, rektoraként, számos Kárpátaljával foglalkozó pedagógiai könyvet, tanulmányt írt. Több kiadványnak a szerkesztője. Az, hogy ma pedagógia tudományi ismereteink vannak Kárpátaljáról, mások mellett Neki is köszönhetjük

Megszólalásai sem akármilyenek. Konferenciákon, ünnepi rendezvényeken elmondott irodalmi igényű beszédei megérdemelnének egy önálló kötetet. Ezekben a beszédekben megjelenik Kárpátalja magyar művelődéstörténete, irodalmi múltja.

Orosz Ildikót nyugodtan nevezhetjük iskolateremtőnek. Az ilyen személyiségek a társadalom nagyon fontos alakjai, a legnagyobb megbecsülésre érdemesek.

Nem árulok el titkot, ha megemlítem, hogy nagyon régi a kapcsolatunk. A külhoni magyarsággal is foglalkozó politikusként mindig biztos lehettem abban, hogy az Ildikóval és munkatársaival kötött megállapodásaink szilárd alapokon állnak. Ez nagyon fontos mozzanat, hiszen kormányaink komoly támogatást nyújtottak és nyújtanak a beregszászi főiskolának. Ilyen nagyságú anyagi és szellemi beruházáshoz csak korrekt, távlatokban is gondolkodni képes partnerrel érdemes.

Ildikót köszöntve azt kívánom, hogy közös munkánk továbbra is ilyen hatékonysággal folytatódjék.

Németh Zsolt